

2018. február/március

A Pesthidegkúti Waldorf Iskola lapja, 2. évfolyam 5. szám

ifjújság

A címlapon Kárpáti Péter, 7. osztályos diák festménye látható.

Tartalom

Impresszum 3

Kincskereső

A ravasz róka és az oktondi jaguár – Kovács Ágnes meseterapeuta rovata 3

Iskolai élet

Évesmunkák – 8. osztály 4–6

Angolóra – 10. osztály 7

A Koppel-ügy – A 12. osztály előadása 8–11

Csutoros Rozi: Mindenki van fény, és némi sötétség is 12–13

Így írunk mi

Klein Klára: Hazatérés 14–15

Kvartett

Megkérdeztük 16–17

Könyvtarisznya

Guus Kuijjer: Polli – Kaszás Virág könyvajánlója

Kvartett

RÁADÁS 18

Tanulj okosan!

Bárczy Samu: Hogyan készülj az érettségire? 19

Oktatás

Fürjes Gabriella: Mint a finnek? 20–21

Programajánló kintre-bentre

Deák Eszter: Pilis-tető 22

Suri Borisz: Tévedések vígjátéka 22

Gyereksarok

Rejtvények, feladványok 24

Impresszum

A Pesthidegkúti Waldorf Iskola kéthavonta megjelenő lapja • Szerkesztők: Fürjes Gabriella, Kovács Ágnes, Szűcs-Buzási Ágota • Diákszerkesztők: Karakai Áron, Kaszás Virág • Művészeti vezető: György József • Olvasószerkesztők: Magyar Judit, Szűcs-Buzási Ágota • Tördelő: Tóth Norbert, György Márk, György Patrik • Megjelenik kéthavonta • Kiadja a Pesthidegkúti Waldorf Iskola • Felelős kiadó: Kőkéndy Ákos • Az iskola címe: 1028 Budapest, Kossuth Lajos u. 15–17. • Telefon: +3613974468 • Honlap: <http://www.phwi.hu> • E-mail: lapszerk@phwi.hu • Nyomdai kivitelezés: Cewe Magyarország Kft., 1135 Budapest, Béke u. 21–29. • Nyomdai üzletigvezető: Hudák Ádám

A RAVASZ RÓKA ÉS AZ OKTONDI JAGUÁR

(dél-amerikai indián mese)

A róka meg a jaguár ősidők óta ellenségek voltak. Talán már nem is tudták, hogy miért is haragszanak egymásra, de így volt ez már apáik, nagyapáik, dédapáik idejében is, hát miért lenne másként hőseink életében? Örök vetélkedésben éltek, mindegyik túl akart járni a másik eszén. A jaguár a fogát fente a rókára, az pedig újabb és újabb cselet eszelhetett ki, hogy túljárjon ellensége éberségén. Történt egyszer, hogy kiszáradtak a patakok, egyetlen kis forrásban csörgedezett az életető víz. Az egész vidékről odajártak inni az állatok.

– Most végre elkapom a nagyokost – örvendezett magában a jaguár.

– Letelepszem a forrás mellé és megvárom, amíg megszomjazik. No, nem kellett sokáig unatkoznia az őrhelyén, kisvártatva fölbukkant a róka. Csakhogy őkelme igen óvatos, mielőtt még a forráshoz futott volna, alaposan körülmélt, és fölfedezte az örkdő jaguárt. Vissza is fordult nyomban. Tanakodott, hogy mitévő legyen, hogy szedje rá az ellenségét. Ahogy így morfondírozott magában, arra jött egy asszony, fején egy köcsög mézzel. A rókának se kellett több, gyorsan előre szaladt az ösvényen, aztán végigvágódott az úton, és halottnak tette magát. Amikor az asszony odaért, szépen kikerülte és ment tovább. Erre várt csak a róka. Talpra szökkent, és uszgyi, futott előre. Mikor már jó darabot haladt, megint csak kifeküdt az útra, s úgy tett, mintha megdőglött volna. Hát az asszony újfent csak kikerülte, és folytatta az útját. A róka feltámadt, szedte a lábát, ahogy csak bírta, és harmadszorra is elterült az ösvényen. Látja az asszony a dögöltnek hitt állatot, és csodálkozik nagyon, ugyan mi ütött errefelé a rókákba, hogy halomra dögölttek?

– Ha fölszedtem volna a másik kettőt, most itt a harmadik, ezeknek a bundája már sokat érne – okoskodott magában. Azzal letette a földre a mézzel teli köcsögöt és sarkon fordult, s a másik két állattetem keresésére indult. Erre várt csak a róka. Kapta a köcsögöt, a bundáját bekente a mézzel, majd telis, de teli ragasztgatta zöld levelekkel.

– Na, most ismerjen föl az a híres jaguár! – és meg sem állt a forrásig. Nagyokat kortyolt a vízből, ám mohóságában egyre beljebb lépdelt, a méz meg leázott, s a levelek sorra lepotyogtak róla. Erre aztán már felfigyelt a jaguár is, és nem kellett sok ész hozzá, hogy a zöld töviskes állatban felismerje róka komát. De a róka sem volt rest, elinalt, mielőtt a jaguár rávetette volna magát... Szegény rászedett jaguár meg üldözőbe vette, követte a nyomát árkon-bokron át. Csakhogy a rókának éles a szaglása, kiváló a hallása, s a léptek nesze és a jaguár bundájának a szaga mindig elárulta üldözőjének a közeledtét. Belefáradt hát a jaguár a hiábavaló hajkurászásba és új cselhez folyamodott:

– Halottnak tettetem magam, halálom hírére összesereglenek majd az állatok, biztosan a róka is köztük lesz, de akkor már nem menekül többé! A gondolatot tett követte. Hamar híre is ment a vidéken, hogy szegény jaguár kimúlt. Az állatok mind ott tülekedtek a barlangja előtt, hogy a saját szemükkel győződjenek meg róla. Jött a róka is. Ám ezúttal is elővigyázatos maradt. Megállt a barlang nyílásában s elkiáltotta magát:

– Tüsszentett már? Az állatok igen elcsodálkoztak ilyen képtelenség hallatán, de a róka egyre csak bizonygatta, hogy a dögölt jaguárok mindig tüsszentenek egyet. Hallotta ezt a mi hősrünk is, gondolkodás nélkül egy nagyot tüsszentett, csak hogy bizonyítsa, már igazán nem él. Erre várt a róka, és csoda-e, ha nem befelé, hanem kifelé szedte a lábát? A jaguárnak pedig nem maradt más hátra, mint hogy beismerje magának, hogy most is csúnyán túljártak az eszén.

Évesmunkák – 8. osztály

Március 20–28. között lesznek a nyolcadikos évesmunka-bemutatók. Izgalommal várjuk az előadásokat mi magunk is.

A sokféle témát sokféleképp választották ki a gyerekek. Volt, aki már tavaly év végén tudta, hogy mivel szeretne foglalkozni, de olyanok is akadtak, akiknek az utolsó pillanatig alakult a témájuk.

Nekem két kérésem volt a gyerekek felé. Egyrészt szerettem volna, ha mindenki talál magának olyan témát, amelyben örömet lel, amelybe önállóan, saját érdeklődésétől hajtva bele tud merülni, másrészt bíztam benne, hogy mindenki végig tud menni egy komoly alkotófolyamaton. Kifejezetten azt kértem, hogy a saját élmények kapjanak nagyobb hangsúlyt az írásbeli munkában is.

Nagyon izgalmas volt bele-beletekintennem a folyamatokba. Öröm volt látni, ahogy egyre többen mélyedtek el a munkában, ahogy túllendültek holtponatokon és nehézségeken. Sokan nagyon önállóan, hihetetlen elszántsággal dolgoztak egész félévben. Ezekbe a folyamatokba tekinthettek bele Ti is, ha eljöttök meghallgatni az előadásokat.

A témákról a gyerekek maguk írtak egy-két gondolatot.

Forró Péter osztálytanító

Édes Marcell

Én az évesmunkámat a filmkészítésről írom, a művészi munkám pedig egy képzelt rövidfilm forgatókönyve és előzetese. A sokak szerint elképesztő és inspiráló történet most hallható először teljes egészében.

Kaszás Virág

Én a görög mitológiával foglalkozom az évesmunkám során. A művészi munkám egy könyv lesz, amelyben a hét kedvenc történetemet gyűjtöm össze olyan görög hősnőkről, akik nem isteni származásuknak köszönhetik a sikereiket. Azért nem férfiakat választottam, mert a nők kevésbé ismertek és ezért számomra sokkal érdekesebbek a történeteik.

Tóth-Rohonyi Kinga

A vegetarianizmusról és az egészséges vege étkezésről írom az évesmunkámat. Művészi munkám egy három nap étkezéseit tartalmazó szakácskönyv, amelyben minden nap úgy van kiszámolva, hogy minden tápanyagból elegendő legyen benne.

Sárközy Levente

Évesmunkámként egy elektromos gördeszka megépítésével foglalkozom. A gördeszkat elsősorban egy akkumulátor fogja hajtani, amivel legtöbbször az erősebb elektromos autók belsejében találkozhatunk. A munka írásos részét a gördeszka történelméről, az építés során keletkezett saját élményeimről, és tapasztalataimról fogom írni.

Kucsma Anna

Évesmunkám során az állatvédelemmel, azon belül is az állatvédelmi plakátokkal/rajzokkal, illetve egy montázs elkészítésével foglalkozom. Próbálok minél több információt szolgáltatni arról, hogy miként segíthetünk a magyar állatokon úgy, hogy eközben ez ne jelentsen problémát a mindennapjainkban.

Hegedűs Zsófia

Az évesmunkámat a környezetvédelemről írom, mivel szerintem ez egy aktuális probléma, amivel a jövő érdekében kell foglalkozni. A művészi munkám egy olyan ruha elkészítése, amely tulajdonképpen újrahasznosított, és kicsit visszaadja a természet hangulatát.

Bakos Bodza

Tavaszkonzerv: csíráztatás, salátanövelés

Évesmunkám célja az iskolai büfé csírákkal és salátával való ellátása. Előadásomon megpróbálok mindenkit rávenni a csírafogyasztásra, bemutatom az általam tervezett és készített csíraszítát és üvegházat, és ötleteket adok az otthoni termesztéshez. Hogy mindig tavasz legyen.

Lőrincz Antal

Évesmunkámat a zárok működéséről írtam. Főként azzal foglalkoztam, hogy minél több zárat ismerjek meg és értem meg a működésüket.

Csutoros Vendel

Évesmunkám során Budapestről készítettem képeket négy témakörben, művészi munkámnak egy fotóalbumot állítottam össze a képeimből.

Benkő Lili

Évesmunkám a batikolás és a természetes anyagokkal való ruhafestés. Művészi munkámként a növényekkel festett anyagokat fogom bemutatni, melyeket én készítettem. Nagyon izgalmasnak találom ezt a témát és nagyon szeretem is.

Bloomfield Leo

Évesmunka gyanánt egy terepasztal elkészítésével foglalkoztam, mellé pedig történelmi beszámolót írtam az első világháborúval kapcsolatban. Engem nagyon érdekelt a téma, és remélem, mást is érdekelni fog.

Kékessy András

Az én évesmunkám a szalmabála házakról szól. Azért választottam ezt a témát, mert sokat akartam kint lenni a szabad levegőn, és sokat akartam kézzel dolgozni.

Engem nagyon megfogott, hogy szalmából, ami egy maradék termék, házat lehet építeni.

Mácsai Tamás

Én évesmunkaként egy távcsövet építettem. Azért ezt választottam, mert ez egy érdekes munkának tűnt. Úgy gondolom, ebben nem tévedtem.

Bárány Kristóf

Évesmunkám során egy elektromos gokartot építettem. Nyáron épp gokartozni voltunk a családdal, amikor kitaláltam, hogy ez lesz az éves munkám. Engem érdekelnek a járművek, ezért is választottam ezt.

Szoják Benedek

Az én éves munkám témája egy horgászkönyv, mely az alapoktól ad tanácsokat és segít elsajátítani a módszeret. Különlegessége az, hogy kifejezetten gyerekeknek szól. Ennek megvalósítása okozta nekem eddig a legnagyobb nehézséget. A könyv eddigi terveim szerint „zsebkönyv” lesz, tehát kényelmesen elfér kis helyen, akár egy zsebben is.

Császár Magor

Az én éves munkám egy focilabda elkészítése volt és a labda történetéről írtam. Azért ezt a témát választottam, mert nagyon érdekelt, hogy hogyan készül el egy focilabda.

Sumicz Jázmin

Éves munkám témájául a divatot választottam, amit egy izgalmas önkifejezési módnak tartok, és érdekel, hogy az emberek miként élnek ennek lehetőségével. A divat önmagunk megerősítése, játék, egy kifestőkönyv, amelyben örömmel színezzük magunkat mindennap mássá.

Palotai Nina

Éves munkám témája a kutyaterápia. Szerintem nagyon érdekes megfigyelni, hogy a kutya hogyan hat az emberek viselkedésére. Hétről hétre nyomon követhetem a résztvevő gyerekek fejlődését és átalakulását.

Szabó Dorottya

Én a graffiti egyik műfajával foglalkozom, egy lapra fújom a graffitit, aminek pontos neve „spray-festés”. Ezzel ismerkedtem és ezzel a technikával fújtam képeket.

Ambrus Soma

Budapestről készült régi képeket kerestem az interneten. Ami felkeltette az érdeklődésemet, azt újrafojtottam úgy, hogy a két fotó pontosan ugyanabból a szögből készüljön.

Nyári Emma

Én az éves munkámat a női kalapokról írtam. Érdekelt, hogy vajon miért lett a kalap mostanra ennyire elfeledett dolog. Nemcsak végigvettem és lerajzoltam a női kalap nagy korszakait, hanem egy kalapkészítő mester segítségével a kalapok készítésébe is belekóstoltam. Nem kisebb feladatra vállalkoztam, mint hogy elkészítsem Audrey Hepburn híres kalapjának mását a My Fair Lady című film Ascot-jelenetből.

Galambos Ágoston

Talán nem csak a szüleid, de te is emlékszel még a Tévémaci figurájára... De ha arra nem is, a Star Wars furcsa úrlényeit biztos láttad már. Mindkettő stop motion technikával készült. És hogy mi is az a stop motion? Ez az ami engem is érdekelt! És most, az éves munkám kapcsán ki is próbáltam. Egy kisfilmet forgattam le gyurmafigurákkal, díszletekkel, zenei aláfestéssel és szinkronnal...

Brenner Borbála

Ebben az évben én a hímezéssel foglalkoztam. Különböző magyar tájegységek motívumait jelenítettem meg egy szoknyán. Próbáltam utánajárni annak, hogy milyen hatással van ez a tevékenység az emberre, illetve hogy az emberi lélek rezdülései megjelennek-e egy-egy hímezésen.

Bánhidai Hanna

Éves munkám folyamán különböző földrészekről származó női arcokat rajzolok fantáziából. Szerintem minden ország arcainak megvan a különlegessége, szépsége. Ezt szeretném a rajzaimon keresztül bemutatni.

Kiss Gergely

Én egy kukri (nepáli kés, a szerk.) elkészítésével foglalkozom a kovácsolástól a csiszoláson át a polírozásig.

Bárány Lívía

Éves munkám során Csajkovszkij balettjeinek a díszleteit készítettem el térbeli formában. Engem nagyon foglalkoztat a téma, és remélem, másoknak is felkeltettem az érdeklődését.

Kányási Andris

Megismertem a láncingek készítésének titkát, megismerkedtem egy ebben jártas mesterrel, és nekiláttam egy ilyen típusú ing szövésének.

Kovács Álmos

Több ezer kép története pár percben, avagy a time-lapse készítés. Az éves munkámban rengeteg képet készítettem, melyekből egy videót csináltam.

Angolóra – 10. osztály

A 10. osztály A csoportja egy angol olvasmány kapcsán azt a feladatot kapta, hogy gyűjtsék össze azokat a jó tanácsokat és kéréseket, amelyeket a szüleikhez intéznének néhány, gyakran előadódó helyzetben. Íme a kétnyelvű gyűjtemény, amely nem csak idegennyelv-tanulási szempontból volt tanulságos. :-)

Rohály Krisztina

Family gatherings

- Don't stop me from eating cookies and don't offer me more 'főzelék' when I'm not hungry any more.
- Don't force me to tell everything about my life, don't ask about private things and don't talk about your kids' personal lives. No school or study topics, please. Let us talk to relatives and friends we would like to.
- Don't instruct me in front of others. Trust me, I won't make a fool of myself.

Going to theater or a concert together

- Don't fix my tie all the time, don't adjust my hair and don't make a public scene with me.
- Don't test me whether I know what symphony we are listening.
- Don't tell me what to wear.
- Don't force me to go if I don't want to.

In an elegant restaurant

- Let me choose my own food, don't force dishes on me, and don't hurry me when ordering, and let us order desserts by all means.
- If the waiter messes up something, don't make a scene.
- Don't fuss about how I eat and don't warn me to put the napkin in my lap.
- Don't talk about stuff that makes you or me upset.

On a family holiday

- Don't worry how many clothes I put on – I know when I'm cold.
- Don't take me into every single museum or showroom and don't take a photo of every single thing.
- Let me have some time on my own.
- Don't ever say "I told you so!"

Shopping

- Let me choose what I want.
- Don't speak loud and don't be rude with the shop assistant – these are the most important things.
- Don't disappear!
- Buy me some candies in the end plus an extra "kakaós csiga".

Családi összejövetelek

- Ne szólj, hogy ne egyek több sütit és ne kínálgass még főzeléssel, amikor már nem vagyok éhes!
- Ne erőltesd, hogy mindent elmeséljek magamról, ne kérdezz a magánügyeimről és ne mesélj róluk másnak! Kerüljük az iskola és a tanulás témáját, ha lehet. Hadd beszélgessünk csak azokkal a rokonokkal és barátokkal, akikkel szeretnénk!
- Ne utasítgass mások előtt! Bízz bennem, nem csinállok magamból bolondot.

Színházban, koncerten

- Ne igazgasd folyton a nyakendőmet meg a hajamat és ne csinálj nyilvános jelenetet velem!
- Ne vizsgáztass, hogy tudom-e, melyik szimfóniát hallgatjuk!
- Ne mondd meg, mit vegyek föl!
- Ne legyen muszáj mennem, ha nem akarok.

Elegáns étteremben

- Hadd rendeljek, amit akarok, ne erőltess bizonyos fogásokat, ne süss, és mindenképp kérhessünk desszertet.
- Ha a pincér véletlenül összekever valamit, ne csinálj jelenetet.
- Ne piszkálj azzal, hogy hogy eszem és ne szólj, hogy tegyem a szalvétát az ölembe.
- Ne beszélgessünk bosszantó dolgokról.

Családi vakáción

- Ne foglalkozz azzal, hogy hány réteg van rajtam, tudom, mikor fázom.
- Ne vigyél be minden egyes múzeumba és ne fotózz le folyton mindent!
- Hadd legyen egy kis szabadidőm!
- Sose mondd, hogy „Én megmondtam!”

Vásárlás

- Hadd válogassam ki én a dolgaimat!
- Ne beszélj túl hangosan és ne légy goromba az eladóval – ezek a legfontosabbak.
- Ne tűnj el!
- A végén vegyél nekem valami édességet és egy kakaós csigát is!

A Koppel-ügy

Jól van az kitalálva a Waldorf-iskolákban, hogy az általános és középiskolai tanulmányokat két nagy projekt zárja: a közös színdarab, és az egyéni éves vagy diplomamunka.

A nyolcéves közös múlt megkoronázása egy lázas állapotban kiválasztott dramatikus alkotás, mely a diákok, tanárok, szülők közösségét még egyszer összerántja. A fenyegetően közelgő előadások árnyékában zajló események hőfoka egy percig sem lankad.

Aztán a tanév végén valakiktől elköszönünk (pl. az osztálytanítótól), kilencedik osztályban pedig új társak, tanárok, követelmények, élmények jönnek.

Más szinten, más elvárásokkal, de a színdarab a 12. év hasonlóan döntő eseménye. Természetesen mindig elmondjuk magunknak, tanároknak, a szülőknek és a vendégeknek is, hogy az előadáshoz vezető folyamat a lényeg, de a fáradságos próbák után a szintén embert próbáló előadás-sorozat és a siker megélése legalább annyira fontos táplálék az iskolás éveket lassan maguk mögött hagyó fiatal embereknek. És természetesen azoknak is, akik idáig kísérték őket.

**Kovács Tamás írása
a 12. osztály előadásáról**

A bemutatóknak transzparens értéke van, nem is kevés. A Waldorfíán kívülről érkező rokonok, vendégek őszinte elismerése, csodálata annak visszaigazolása, hogy a művészet a leginkább megtérülő pedagógiai beruházás. Szép példáját láthattuk ennek A Koppel-ügy című darab öt előadásán.

A laudáció teljes mértékben megilleti az előadás összes résztvevőjét! Mielőtt azonban szemérmetlenül szembedicsézném őket, be kell jelentenem elfogultságomat. A szereplők nagy részét volt szerencsém osztálytanítóként kísélni, és itt büszkélkedem el azzal, hogy a táncokat koreografáló Polgár Juditot is. A stáb többi tagja, a szerző, a zeneszerző és a rendező nemcsak kollégaként, hanem szakterületük kiváló és elkötelezett képviselőiként élnek emlékezetemben.

A házi szerzőségnek (B. B., alias Balassa Bálint, hosszú évekig az iskola ikonikus magyartanára, nem melleleg szülőltárs) legalább annyi a nehézsége, mint az előnye. Örök az igazság, hogy nincs kis szerep, csak kis színész, mégis egy osztály minden egyes tagjának a nyolcvannyolcadik alabárdosnál, fánál, bokornál, tömegnél értelmesebb szerepet írni baromi nagy kihívás. Még akkor is, ha a szerző helyzeti előnyénél fogva

ismerheti azokat, akiknek ír. (Jelen esetben ez kevésbé érvényesült, hiszen Bálint nem tanította ezt az osztályt, még zsenge alsósok voltunk, amikor pályát módosított.) A Koppel-ügyben mindenki jelen van, mindenki fenn van a színen, abban az értelemben, hogy a pár mondatos hősök is fontosak, el nem hanyagolható színt, információt hordoznak.

A történet – Bálint egy általa már korábban feldolgozott legendát, a hamelini furulyás történetét

helyezte a mai korba – lendületesen bomlik ki, színről színre szembesítve a nézőt kínzó, morális kérdésekkel. Feszengve tekintgetünk körbe, nézve a szomszédok reakcióit, hiszen a konfliktus véresen aktuális, szinte jelen való a nézőtérén.

Az összefonódott politikai és gazdasági hatalom birtokosai mindent és mindenkit hajlandók szemrebbenés nélkül beáldozni hatalmuk megtartása érdekében. Az elit irtózik attól, hogy érintkezzen azokkal, kiknek a vérén, verejtékén felkapaszkodtak, egyáltalán, nehezebbre esik tudomásul venni a prekariátus fizikai, szellemi, lelki nyomorát. Egyetlen kapcsolatuk a média, mely propagandaeszközzé silányult, mindkét oldalt elszakítja a valóságtól.

Az van, ami a tv-ben van – mondja a nyomortelep hőse. A realitás annyira nyomasztó, hogy inkább nem is akarnak tudni róla. A jövő még reménytelenebb.

Egy makacs járvány rondít bele az „idilli” hétköznapokba. A csak az úrhatnám hatalmaskodáshoz konyító, de a kormányzáshoz nem értő városvezetés könnyedén, tiszta kézzel próbál kisasszézni a problémából egy névtelen, arctalan, referenciátlan megoldóember segítségével. A megoldás tökéletesen sikerülne, hiszen egy gátszakadás nyomtalanul elmossa a kerülettel együtt a kenődő problémát. Ám a doktor asszisztense, azé a cinikus, alkoholista, egykor szebb napokat megért doktoré, aki jellemző karaktere a sok pléhre csúszott kisegyzisztenciának a Koppel-negyedben, szóval az asszisztens felismeri, hogy csak magukra számíthatnak, a kihasználta, leírt nyomorultaknak, akik egyszerűen csak élni akarnak, kívülről nem érzékelik segítség.

A darab megoldása egy segélykiáltás.

A karakterek értő, érett megjelenítése, és a szereplők összjátéka, csapatmunkája igazolja, hogy a napi politikának igenis helye van az iskolákban, hiszen értően dolgozzák fel. Ez a projekt felért egy jól sikerült társadalomismeret-epochával! Sőt!

Mélyen meghajtom fejem a szereplők teljesítménye előtt. Nem lenne ildomos és nem is lehet senkit kiemelni a sok ragyogó alakításból. Ahogyan fentebb is említettem, a kétmondatos villanások is fontos tartóelemei voltak a darab törékeny egyensúlyának. A metsző, vitriolos humor, a beszólások jó ritmusban „ültek”. A filozofikus mélységű monológok igazán lélegzetelállítóak voltak, könnyekig hatottak. Az előadás csúcspontjai, a Kovács Áront dicsérő dal- és táncbetétek tökéletesen hozták a Dietrich-, Karel Gott- és Cseh Tamás-érzést. A fiatalok döbbenetes profizmussal énekelték, táncolták a kuplékat.

Nagyon tetszett a színpad és a nézőtér illetén aránya és elhelyezése. Kiss Péter színpadtechnikailag az aula minden szegletét ismeri, ezt a tudását most is tökéletesen alkalmazta a darabhoz. Tiszteletre méltó, ahogy profizmusa ebben az esetben is alázatosan segítette, biztosította a darab és a fiatalok sikerét.

Köszönöm a varázslatos esték élményét, és még egyszer szívből gratulálok az előadás minden alkotójának!

Csutoros Rozi

Mindenkiben van fény, és némi sötétség is

A társadalomismeret fakultáció keretein belül a Ráckeresztúri Drogrehabilitációs Központba látogattunk el.

A „rehabon”, ahogy ott hívják, lehetőségünk nyílt a drogterápiát önként vállaló férfiaknak fenntartott intézmény mindennapjaiba betekinteni. Ezen a helyen tudatmódosító szerek használata nélkül élhetnek csak a bentlakók, semmi másra nem kell koncentrálniuk, mint a felépülésükre.

Mikor megérkezünk, az intézmény vezetője, Eszter csoportokba osztott minket. Minden csoport kapott egy „idegenvezetőt” (bentlakót), aki körbevezetett minket a házban.

Az én csoportomnak Gergő mutatta meg az intézményt. Az első utunk a pincébe vezetett, ahol a konferenciaterem található. Itt kezdett mesélni nekünk. Gergő gimnazista korában lett drogfüggő. A szintetikus drogokat 20 évesen sikerült maga mögött hagynia, ettől kezdve alkoholproblémákkal küzdött. Alkoholistaként élte az egyetemi éveit. Elveszítette a barátait, eltávolodott a családjától. Az orvostudományhoz fordult segítségért, de utólagos elmondása alapján nagyon rosszul tette. A kórházban a pszichiátriai osztályon ápták, ahol gyógyszereket kapott nagy mennyiségben. Mivel Gergőt könnyen függővé tették a szintetikus anyagok, nagyon hamar a gyógyszerfüggőséggel találta szemben magát.

Sajnos csak hosszú idő elteltével hallott erről a drogelvonóról. Azonnal csatlakozott az itt élőkhez. Első nekifutásra kirúgták, mert cigarettákkal üzletelt.

Két évig egyedül élt, és csak később tért vissza a társaihoz.

Most már hat hónapja itt lakik. Összetartó, odafigyelő, gondoskodó, és ami a legfontosabb, szerető társaság veszi körül.

Mindenki fantáziájában ott vannak a koszos, büdös, leginkább börtönre hasonlító drogelvonók. Én is ezt gondoltam, amíg ebbe a házba be nem tettem a lábam.

Egy kollégiumot képzeljétek el, csak szigorúbb szabályokkal. Rend van, tisztaság, fegyelem, és szeretet. Ezen a helyen a drogproblémákkal küzdő embereknek nem kell szégyenkezniük. Nyíltan beszélhetnek a problémáikról, és segítséget kapnak. A legfontosabb, hogy ez egy szabad hely. Mindenki önszántából jön ide, és mindenki akkor megy el, amikor szeretne. Nem tartanak senkit fogva.

Ide azok az emberek kerülnek, akikben már nincsen remény, akiknek az élete forog kockán. Nem menekülhetnek saját maguk elől, csak az önpusztítás elől. Ezek az emberek ugyanolyan problémák miatt jöttek ide. Van, aki régebb óta, van, aki csak néhány napja van itt. De mindegyikőjük megküzdött/küzd ugyanazzal a gonddal. Ismerik és átérzik a másik fájdalmait, szenvedéseit. Itt mindenki jól tudja, mennyit kell küzdeni azért, hogy gyógyultan, tisztán kezdhessenek új életet.

Sokuk már elfelejtette, mi az a hit, a remény. Hogy mit jelent reménykedni.

Az intézmény a keresztyén hit gyakorlására hívja az ott élőket, és támogatja a vallásgyakorlást, új reményt és hitet adva így a betegeknek a felépülés útján.

Mindenkiben van fény és némi sötétség is. A kérdés az, hogy melyik részre hallgatunk. Az jellemez minket.

KIMM ÜZENETE

Drogos vagyok.
Nem volt könnyű beismerni, hogy
szervedélybeteg lettem,
rabja a kábítószereknek. Sokáig hazudtam
önmagamnak és másoknak.
Azért jöttem ide,
mert szeretnék őszintén szembenézni
a múltammal,
megérteni, hogyan jutottam el idáig,
s megtalálni a kivezető utat.
Azért vagyok itt,
mert remélem, hogy segítségetekkel megtanulok
hinni Istenben,
bízni önmagamban és az emberekben. Eddig
csak romboltam, most építeni
szeretnék egy új életet. Tudom, hogy itt
próbáltok megérteni, elfogadni
és ha kell, tükröt tartotok elém. Levehetem
az álarcaimat és nem kell
megjátszanom magam többé. Szeretném, ha
a mai nap is gyógyulásunknak
testi, lelki felépülésünknek az eszköze lenne.

(A Magyarországi Református Egyház által
működtetett Kallódó Ifjúságot Mentő
Misszió nyomtatványa)

Klein Klára

Hazatérés

A vonat lassítani kezdett, majd egy hatalmas zökkenéssel megállt. Leszálltam. Egy pillanatra minden gondolatom szertefoszlott, a lövések is elhalkultak. A családomra gondoltam, arra, hogy hamarosan viszontlátom őket. Könny szökött a szemembe, ahogy megpillantottam a ködbe burkolózott pályaudvart. Utoljára négy éve jártam itt, bár a bevonuláskor egészen más-hogy festett. Mostanra a keleti szárnyat teljesen szétbombázták, és a vasrácsos fekete kapu is zárva volt. A csomagmegőrzőt megszüntették, és a helyére egy ellenőrzőpont került. Fél kezemmel megigazítottam a zubonyom, és megindultam a tömegben az ellenőrzőpont felé. A fejem lüktetett, s kicsit vacogtam, de nem érdekelt semmi, csak a hazajutáson járt az eszem. Mellettem egy sánta, zömök férfi küszködött azzal, hogy a társát felsegítse a földről. Széjjelnéztem, és mindenhol sérült, nyomorult férfiakat láttam, ahogy utolsó erejükkel vonszolják magukat az ellenőrzőpont felé. Nem tudtam másra gondolni, csak a családomra. A gyönyörű feleségemre, a kisfiamra meg a kislányomra.

- Kérem az iratait – szólt rám a pufók bajszos hadnagy az ellenőrzőponton.
- Neve? – kérdezte a hadnagy, tollal a kezében.
- Pavel Glückmann – dadogtam.
- Született?
- 1885. október 13-án.
- Melyik hadtestben szolgált?
- 73. gyalogezred, 4-es zászlóalj
- Utolsó állomáshely?
- Klimovo, Oroszország.
- Sérülése?
- A jobb alkaromat meglőtték, rendes kezelet kaptam.
- Rendben, továbbmehet – dörögte a hadnagy, és visszaadta az igazolványom.

Átléptem az ellenőrzőpontot, és átvágtam a pályaudvaron. Ágyúk dörrentek és puskagolyók

süvítettek a fülem mellett. Ijedtemben földre vettem magam, és így kiabáltam:

- Csak a családomat ne! Csak a családomat ne bántsák!
- Hé, jól van, öreg? – kérdezte a zömök sánta, akit az imént láttam. Úgy csinált, mintha kísérte-tet látott volna. – Netán valami baj van?
- Nincs, csak elegendem van a háborúból.
- Hát abból nekem is. Hadd segítsen! – azzal a kezét nyújtotta, hogy felhúzzon a földről.
- Köszönöm – mondtam.
- Igazán nincs mit. Ha szabad megkérdezni, merre tart?
- Haza.
- Merre?
- Egyenesen, északnak.
- Én is arra megyek – derült fel a sánta arca.

Elindultunk. Az út hosszú volt és fárasztó. Olykor-olykor megálltunk pihenni, mert a sánta igen nehezen bírta, de egyébként egyfolytában gyalogoltunk.

Mindenhol ugyanaz a látvány fogadott, a könnyörtelen pusztulás, holtak, sebesültek, vonuló hadtestek. Vérfagyasztó látvány volt, mintha jeges tüket döftek volna belém. Nem akartam mást, csak a végét ennek az egész borzalomnak.

Még az apám mondta kölyökkoromban, hogy egyszer minden rossz véget ér, és helyébe valami jó kezdődik. Nem volt egy bölcs ember, meg gazdag sem. Mindig ivott. Mogorva meg rosszkedvű volt, és mindenben a rosszat látta. Sokszor el is vert, sőt szegény anyámat is, aki ebbe betegedett bele.

Apám a földeken dolgozott látástól vakulásig. Azt mondta, ha nagy leszek, folytatom a munkáját, mint ahogy ő is apjáját, és ahogy a nagyapám az ő apjáját. De nem bírta a nyomort és a szenvedést. Felakasztotta magát.

Így írunk mi

– Várja otthon valaki? – kérdezte a sánta.
– A családom, a feleségem és a gyermekeim – válaszoltam.
– Engem a lányom. Csak mi ketten maradtunk, mióta szegény feleségem elhunyt.

Hirtelen megint meghallottam a robajt, az aknák robbanását, és a jobb alkaromba belenyilallt a fájdalom. Elviselhetetlenül kínt. Hatalmasat ordítottam, és a földre hanyatlottam. Nem bírtam felállni. A földön akartam maradni, megkapaszkodni valami gyökérben, s eltűnni a föld színeről. Néha már-már a zsigereimben éreztem a halál ízét is.

Valaki a vállamra tette a kezét.

– Mi a baj, felbukott egy kőben? – csodálkozott a sánta, s elengedte a vállam.
– Elegem van a lövések zajából, rosszul leszek, ha meghallom.
– Lövések? De uram, a háborúnak már két hónapja vége.
– Hogyhogy vége? Még el sem kezdődött ...
– Ezt hogy érti, katona?

Megint a földre vettem magam. A fejem zúgott, akárcsak az ágyúk körülöttem. A fülemre tapasztottam a kezem, hogy ne halljam a dübörgést. Kimondhatatlanul félttem attól, hogy meghalok, és hogy soha többé nem látom a családomat.

A sánta lekuporodott mellém, s ahogy megszólalt, egyre jobban halkult a ricsaj.

– Térjen magához, uram, maga nem normális!! Egyáltalán hallja, amit mondok?

Ránéztem. Az arca aggodalmat tükrözött. Úgy nézett rám, mint egy állatra. Hát ő nem hallja a háborút? Nem érzi a fájdalmat, és a föld dübörgését?

– Mi a baja, uram? – ismételte.

Nem értettem a helyzetet. Talán én vagyok az egyetlen ember, akit ez ennyire megviselt? Az lehetetlen. Ez rosszabb, mint bármelyik rémálom...

– Hahó, hall engem katona!?! – ordított a sánta. A hangja mintha egy másik világból szivárgott volna a tudatomba.

– Hagyjátok abba! – nyögtem.

– Maga egy elmebeteg örült!! – tajtékozott a sánta. – Összevissza kiabál, meg sem hall, és a háborúról hadovál, amikor annak már vége!

A szavait nagyon lassan fogtam fel. Forgott velem a világ. Szédülni kezdtem és hányingerem lett. Tehát a háború egy álom, csupán egy rossz álom, amiből előbb utóbb felébredek.

Kellett egy kis idő, mire magamhoz tértem.

– Ne haragudjon, katona, az előbbi viselkedésemért. Csak egy kicsit kijöttem a sodromból.
– Nem haragszom.
– Értse meg, a háborúnak két hónapja vége, és csak beképzeli magának, hogy még mindig tart.

A fejem iszonyúan lüktetett. A lövések újra felhangzottak, de csak én hallottam őket, senki más.

A sánta elköszönt, mondván, az ő útja másfelé viszi. Egyedül folytattam utam hazafelé. Amikor a falum határát elértem, a nap már lebukott a hegyek mögé, s utolsó sugarai vörösre festették a horizontot.

A lövések még mindig a fejemben zakatoltak, s nem hagytak nyugodni.

Egy puska dörrent, sokkal hangosabban, mint a többi, aztán az is elhalt. A földre rogtam. Úgy látszik, nem bírtam a hosszú utat, s nagyon elfáradtam. De hisz itthon vagyok, már csak pár utca a házunkig. Utolsó erőmmel megpróbáltam feltápászkodni. Nem ment. Szűrő szívemre tettem a kezemet, és éreztem, hogy meleg nedvesség járja át. Ennek sosem lesz vége...

(1918)

Megkérdeztük...

Egy középtagozatos diák,
egy gimnazista, egy szülő,
egy tanár és négy kérdés,
amelyre válaszolnak.

- 1. Mi a véleményed a telefonok beszédéről?**
- 2. Mit szeretsz a téiben, és miért?**
- 3. Mi volt eddigi életed egyik legmeghatározóbb zenei felfedezése/hatása?**
- 4. Miért szeretnél/nem szeretnél most gyerek lenni?**

Karakai Palkó

1. Nem egészen értem ezt a szabályt. Mert ha a Waldorf a bizalomra épül, akkor a tanárok miért nem bíznak annyira a diákokban, hogy ők maguk kikapcsolva tudják tartani a telefonjukat?! Viszont a másik oldalról megközelítve a dolgot, lehet, hogy jó ötlet, mert így nincs kísértés a diákokban, hogy a telefont használják az iskolában, ugyanis nincs is náluk.

2. A havat szeretem leginkább, mert lehet rajta síelni, miniszni a pályán, és lehet hógolyózni is.

3. 2016 nyarán Brüsszelben nyaraltunk, és elmentünk az Atomiumba, ahol az egyik gömbben különös zene szólt és nagyon furcsa fények voltak: a zene az egyik oldalról szépen lassan áthúzódott a másik oldalra, majd megint ugyanoda vissza, ahonnan elindult. A fények is az egyik oldalról a másikra mentek, de mindig épp az ellenkező irányba, ezért olyan érzés volt hallgatni és nézni ezt a játékot, mintha a tengeren úszna a gömb, és ide-oda ringana.

4. Azért jó most gyereknek lenni, mert minden fejlődik és mindig lehet újabb és újabb felfedezéseket tenni, a technika világában, a sportban és minden másban. A gyerekeknek pedig az az értelme, hogy mindent felfedezzünk, amire aztán felnőttként szükségünk lehet.

Bóna Jakab

1. Mivel nekünk alapból szabad volt telefonozni az iskolában, így mikor ezt betiltották, elég erőszakosnak éreztem, és úgy gondoltam, hogy a szabadságomat akarják korlátozni. Most úgy érzem, hogy ez azoknál, akik ezt nem eleve így szokták meg, nem működik, és csak ürügyet ad a veszekedésre tanárok és diákok közt. De azokban az osztályokban, ahol ez kilencedik óta így van, akár működhet is.

2. A téiről nekem az a képem, hogy bentről nagyon szép, de azt, hogy kimenjek-e, kétszer is meggondolom. Szeretem benne, hogy sok az ünnep, és azt is, hogy milyen szép emlékeket lehet őrizni benne a nyárról, majd észlelni, hogy mennyire lassan telik és várni, hogy vége legyen már.

3. Ezen a kérdésen sokat gondolkoztam, és őszintén szólva, fogalmam sincs. Tulajdonképpen számomra a zene inkább egy aláfestés, egy állandó dolog, ami folyton szól a háttérben. Aláfesti a villamoson a leszállásért tülekedő néniket és a kutyámat, amikor az erdőben sétálunk (ez ritka).

4. Azért nem szeretnék gyerek lenni, mert már voltam. Most inkább az új dolgok érdekelnek.

Bakonyi Katalin

1. Én örülök neki. Jó látni, hogy a szünetekben a termekben és a folyósokon, az udvaron inkább egymással beszélget, játszik mindenki. Fontos, hogy meg tudjunk szabadulni attól, hogy a telefont szorongatjuk és nyomkodjuk akkor is, amikor nincs igazán rá szükségünk. Emellett persze lényeges, hogy mindannyian megtanuljuk jól és jókor használni és felfedezni, ami hasznos benne. A tanáriban lévő kosarak és hűtőtáskák időnként kaotikusan viccesek.
2. Nagyon nem szeretek fájni. A meleget viszont jól bírom. Így a telet nem igazán szeretem. Két hete egy reggel, amikor jöttem az autóval az iskola felé, olyan volt, mintha ezüsterdőben járnék. A csodálatos látványról eszembe jutott, hogy a havat, a sok havat szeretem. Az jó lenne már! Szeretnék sokat sétálni egy havas erdőben. Gimnazista koromban több telet töltöttem a Műjégpályán: minden délután ott voltam, sokat korcsolyáztam és bandáztam. Azt is nagyon szerettem.
3. A családban, ahol felnőttem, sokan zenéltek, több zenész is volt. Nyolc évig én is csellóztam. Édesapám mindig zenét hallgatott esténként. Szóval a zene nekem mindennapi és megszokott közeg volt és van. Mindenféle zenét szeretek, „mindenevő” vagyok. Az első nagy élményem, gondolom sokaknak, nyolcéves korom körül Ravel Bolerója volt. Nagyon lelkesített és olyan sokszor hallgattam, hogy szinte kívülről fújtam. A másik Mozart Varázsfuvolája. Ezt a művet minden évben többször végighallgatom és mindig újat ad a szívemnek. 25 éves korom körül fedeztem fel Wagner zenéit, sok évig a kedvencem volt: rengeteg érzést és gondolatot kaptam. Azóta igazi kedvencem lett a jazz, annak szinte minden ága, ebben a mai napig újat és újat fedezek fel.
4. Nagyon szerettem gyerek lenni: ovisnak is, iskolásnak is. Örültem, amikor felnőttem, és igazából az öregedéstől sem félek. Igyekszem inkább humorosan felfogni a nehézségeit, ami sajnós nem mindig sikerül. Töreksem rá, amiben az iskolai közeg hatalmas segítség. Gyerekek közt élni, lenni mindig olyan, mintha gyerek maradna az ember...

Prágai Krisztina

1. Egyetértek vele, mert így nincs kísértés, hogy szünetben is elővegyék a telefonjukat a diákok. Mostanában számtalan tanulmányt lehet olvasni a mobiltelefonok káros hatásairól és főleg a gyerekek szervezetre gyakorolt veszélyeiről. Vegyük például a stresszt, az alváshiányt, a szorongást, a rák kockázatát, hogy csak a párat említsek. De olvastam már a tinédzserkoriínhüvelygyulladásról, illetve a nyakfájdalmakról, melyek a telefon nyomkodásának és a rossz testtartásnak köszönhetőek. Arról nem is beszélve, hogy így legalább nem a telefontal vannak elfoglalva a szünetben, hanem jut idő beszélgetésre is...
2. A havat, de sajnós idén nem sok részünk volt benne. Nemcsak szépnek, de megnyugtatónak is találok, amikor fehér takaró von be mindent. Kicsit lelassul az élet, csökken a forgalom, és nagyon békés tud lenni a világ.
3. A szüleim nagyon sok klasszikus zenét és jazzt hallgattak, és vittek minket Operába is. Gyerekkoromban imádtam Dvorzak Újvilág szimfóniáját, de rajongtam Louis Armstrongért és Ella Fitzgeraldért is. Hamar rájöttem, hogy stílustól független, hogy én mit tartok jó zenének és hogy máig komoly érzelmeket tud kiváltani belőlem, akár szerintem jó, akár rossz zenét hallok.
4. A nosztalgiát félretéve, szeretnék gyerek lenni. Leginkább szép emlékeim vannak a gyerekkoromból, és szerintem a mostani gyerekeknek is rengeteg lehetőségük van szuper élményeket begyűjteni. Az iskolánkat különösen inspirálónak tartom ilyen szempontból, vegyük például a korcsolyázásokat, a közös kirándulásokat vagy a szakköröket.

Mert nincsenek egyértelmű és örök érvényű válaszok. Amit az adott pillanatban igaznak érzünk, ugyanabban a pillanatban máshogy is gondolnánk, de mivel szeretnénk a magunk számára is egyértelműen megragadhatóvá tenni kérdéseket, ezért döntünk. És a döntésünk igaz, miközben a válaszaink végtelenek. Erre hívta fel a figyelmünket Bóna Jakab, aki kétféleképpen is megválaszolta a kérdéseinket, és felajánlotta, hogy válogassuk ki a nekünk megfelelőeket. Mi a végtelen egy megjelenési formája mellett döntöttünk.

Bóna Jakab, 12. osztály

1. Szerintem ez egy nagyszerű, csodálatos dolog, hiszen így hirtelen minden osztálytársam, sőt az egész iskola sokkal nyitottabb lett egymásra. Rengeteg új barátot szereztem, a közösségi tér csak úgy él, de szerintem még néhány dolgot be kellene tiltani. Szerintem a könyvek és az újságok és maga a tanulás is az ellensége a közösségi életnek a szünetekben, így ezeket is be kellene tiltani. Viszont támogatnék olyan kezdeményezéseket, amelyek olyan diákokkal hozhatnak össze, akikkel amúgy nem beszélnek. Szerintem ki lehetne alakítani egy bélyegcserepiacot, ahol egy-egy úrhajósblokkért bárki szóba állna bárkivel.
2. Szeretem a télben, hogy sokat kell suliban lenni. Imádom sötétben kelni és sötétben kilépni az iskolából. Nagyon szeretem a latyakot és szeretem, hogy ilyenkor képes az ember megfázni, míg reggel a buszmegállótól elsétál az iskoláig. Szeretem, hogy mindenki fáradt és szeretem, amikor a fáról a nyakamba esik a hó.
3. Gütyüli gang, Despacito, Free Tibet, „Még nem veszíthetek” (alpári remix), a mi CD-nk (még kapható), Lávkóma, Everyday bro... És még sorolhatnám.
4. Azért szeretnék gyerek lenni, mert most nem vagyok az. Azt hiszem.

Könyvtarisznya

Guus Kuijer: Poli

„A szó vagy úgy hull, mint a hó,
vagy úgy hull, mint a kő,
olyankor mind azt súgjuk, hogy:
csönd, ott hull a szó!”

Kaszás Virág
könyvajánlója

Poli már kicsi korától kezdve költő szeretne lenni, hiszen az apja, Simli is az. Igaz, hogy Simli még csak egyetlen verset írt le, de Pollinak meggyőződése, hogy a versek, melyeket ő ír, igazából apja fejében születnek meg, csak ő nem tudja megfogni és leírni őket, ezért ez a munka Pollira marad. Ötletét azonban nem mindenki támogatja. Minmún, Poli szerelme éppen azért szakít vele, mert úgy gondolja, hogy lányoknak egyáltalán nem lenne szabad költőnek lenni. A legrosszabb még csak ezután következik. Poli anyukája és Poli osztályfőnöke egymásba szeretnek. Igaz, hogy Poli szülei már kilenc éve elváltak, a lány mégis kiborul a hír hallatán.

Szerencsére Poli minden hétfvégén elutazhat a nagyszüleihez a tanyára, ahol várja saját bocija. Itt nyugodtan gondolkodhat az élet dolgain egy tizenkét éves költő.

A kétkötetes sorozat nagyon jól írja le a tizenkét éves lány hozzáállását a világhoz. Ajánlom azoknak, akik szeretik a napló jellegű regényeket, hogy ezáltal be tudjanak tekinteni egy fiatal lány fejébe.

A 13. év – hogyan készülj az érettségre?

A 13. év különleges. Teljesen más a rendszere, mint a megelőző éveké. A legfontosabb szerintem, hogy év elején, amikor fölveszed az érettségi tárgyakat, vállalj be minél többet. Ha nem is föltétlenül szükséges a továbbtanulásodhoz az emelt szintű érettségi, mégis érdemes azt választanod, hogy **kihívás** elé állítsd magadat, és több legyen egyszerű ismétlésnél ez az utolsó év. A tudásod ugyanis a legtöbb tantárgyból a 12. év végére már megvan ahhoz, hogy le tudj érettségizni.

Ez az időszak sok tekintetben hasonlít az egyetemi tanuláshoz. A korábbi évek személyre szabott figyelme átalakul, ha kéred, megkapod, ha nem kéred, nem. Ennek az iskolának az egyik erőssége, hogy jók a tanárai, tehát mindenképpen érdemes ott lenned az órákon, nem beszélve arról, hogy az otthoni készülést is megkönnyíti. **Átismétled** és **rendszerzed** mindazt, amit már a korábbi években megtanultál. Ehhez kialakítod a saját technikádat. **Jegyzetelsz** az órákon vagy a tanár által megosztott jegyzetet és könyveket használod. Egyedül is el lehet készíteni egy jegyzetet, de sokkal nagyobb munka. Nem beszélve arról, hogy az órák tájékozódni is segítenek abban, mi a lényeges. Otthonra leginkább a **gyakorlás** marad. Matekból pl. a feladatgyűjtemény feladatai, történelemből és irodalomból pedig esszék írása.

Sok kreativitásra is lehetőséget ad ez az idő. Ennek a feltétele azonban a rengeteg gyakorlás, miközben kialakul a **saját stílusod és módszered**. Nyűggé akkor válhat mindez, ha nem reális célt tűzöl ki magad elé. Matekból például egy stabil hármás is lehet reális cél, és ha eléred, akkor az siker, mely elismerést érdemel. Fontos, hogy ne legyél amiatt tartósan elkeseredve, mert rossz az eredményeid, miközben tévesen határoztad meg a célokat. Ha sikerül az évek során ezt

a hozzáállást kialakítanod, akkor nem válik nyűggé a tanulás. Akkor lépésről lépésre sikereket élhetsz meg, miközben hol feljebb, hol lejjebb teheted a célt, önmagadhoz viszonyítva, **reálisan**. Saját bevált módszerem, hogy beosztom, naponta mit és mennyit tanulok. Heti átlagban figyelem, hogy ez a terv teljesüljön. A **saját ritmus kialakítása** nagyon fontos. Eljárok az órákra, és otthon mindig utánanézek annak, hol tartunk, megnézem a témához tartozó feladatokat, egy magyarázó videót esetleg, pontosítom a tudásomat, mert itt már nem elegendő, hogy homályos emlékeim legyenek.

Mi a legfontosabb? Hogy megtanulj tanulni. Megtanulj látni, megtanuld használni a **saját képességeid**et. Hogy ha majd arra kerül a sor, hogy csak olyasmivel foglalkozol, amit szeretsz, akkor már érdemben tudj foglalkozni vele. Már tudd, hol találsz segítséget a megértéshez, vagy hogyan vedd rá magadat annak megtanulására, ami nehezebb vagy kevésbé érdekes. Ezekben az években begyakorolhatod, milyen módszerrel vagy képes **hatékonyan és örömmel tanulni**, illetve hogyan tudd akár azt is megtanulni, amit nem szeretsz. Ezek a tapasztalatok például egy kényszerű pályamódosításkor nagyon hasznosak lehetnek.

És végül három jó tanács

1. Ne aggódj!
2. Találd meg az egyensúlyt a nagyon tanulás és az egyáltalán nem között!
3. Ha nehézséged adódik az egyensúly megtalálásában, gondolkodj távlatokban, képzeld el a jövődet!

Bárczy Samu, 13. osztály

Mint a finnek?

Diákok, tanárok, szülők emelnek szót a közoktatás megváltoztatásáért Magyarországon. Mindannyiunk felelőssége, hogy keressük a választ: mi szükséges ahhoz, hogy elég jó legyen egy iskola? Kovács Sándor Finnországban él tíz éve. Eleinte a közoktatásban dolgozott, jelenleg angolt tanít egy főiskolán. Személyesen nem ismerjük egymást, de pár év különbséggel ugyanabba az ózdi gimnáziumba jártunk. Megkértem, meséljen a tapasztalatairól.

Fürjes Gabriella: Világszerte kimagaslóan eredményes és gyerekbarát a finn oktatási rendszer. Ki választ a gyermekének ott alternatív iskolát?

Kovács Sándor: Finnországban szabad iskolaválasztás van, azonban nem jellemző, hogy a szülők a lakóhelyüktől távolabb eső iskolába íratnák a gyermeküket, mivel a különböző intézmények között elhanyagolhatóak a különbségek. A nagyobb településeken működnek eltérő profilú iskolák, melyek lehetnek svéd tannyelvűek, vagy emelt óraszámú biztosítanak nyelvi képzést a bevándorlók vagy a kisebbségek számára, például angol, orosz vagy lapp nyelveken. 2017-ben huszonhat Waldorf-iskola volt Finnországban, amelyből tíz gimnáziumi képzést is nyújt. Ide döntően azok a családok jönnek, melyek speciális közösségre vágnak, vagy a gyermekük sajátos nevelést igényel, esetleg kiközösítés vagy agresszív áldozatává vált.

F. G.: Min múlik szerinted ez a jó eredmény?

K. S.: Ez nagyon összetett dolog. És nem csak magán az iskolán múlik. A finn gyerekek például jóval kevesebb időt töltenek az iskolában, mint a magyarok. A legkisebbek átlag négy órát, a nagyobbak, a 8–9. osztályosok akár heti 30 órát is. *(Az öttel osztva napi 6 óra. A szerk.)* Ez fokozatosan nő, ahogy a házi feladatok mennyisége is. A szünetekre azonban egységesen nem kapnak házi feladatot. Az az idő a pihenésé.

F. G.: Hogy telik egy tanítási nap?

K. S.: A finnek nagyon szeretik a hobbiikat: a gyerekek iskola után jellemzően zeneóra járnak, a konfirmálásukra készülnek és sportolnak. A tankönyveiket nem cipelik magukkal, gyakran inkább az iskolában készítik el a házi feladatukat, minthogy a felszerelést haza kelljen vinniük.

F. G.: Milyen tanulási segítséget kapnak az iskolában?

K. S.: Először is a tanár itt autonóm szakembernek számít. Ő dönti el, hogyan tanít, és bizonyos mértékben azt is, hogy mit. Ez a tény már egyfajta biztosíték arra, hogy a gyerekek megfelelő, értő figyelmet kapjanak. A tanári karhoz tartoznak különböző képesítésű és feladatokat ellátó segítők is. A fejlesztőpedagógusok munkáját pedagógiai asszisztensek segítik. Minden iskolában működik egy munkacsoport, amelynek tagjai a fejlesztőpedagógusok, az iskolapszichológus, illetve más szakemberek, akik a diákok sajátos nevelési igényeit értékelik, és döntenek a legmegfelelőbb segítségről. Minden döntéshez szülői beleegyezés szükséges. Mivel itt a tanulássegítség-nyújtás hétköznapi ügy, a diákok sokszor maguk keresik meg a fejlesztőpedagógust, ha bizonyos anyag rész megértéséhez több segítségre van szükségük.

F. G.: Hogyan jelenik meg ez a támogatás a gyakorlatban?

K. S.: A szaktanárok, a fejlesztőszakemberekből álló csoport és a szülők együtt döntenek egy háromlépcsős modell alapján arról, hogy az egyes diáknak mire van szüksége.

1. szint: mindenkinek joga van az általános segítségre, amelynek módjáról a tanár tesz javaslatot. Ez lehet korrepetálás, kiscsoportos oktatás, vagy segítő személy bevonása, általában rövidebb időre.
2. szint: személyre szabott segítség. Itt már hosszabb időtartamról beszélünk, amelynek keretében a tanterv kisebb mértékű személyre szabása is megjelenhet.
3. szint: egyéni segítség. Itt hosszú távú segítségről van szó, amikor a diák számára egyéni tantervet dolgoznak ki, és kijelölik azokat a reális tanulási célokat, melyeket teljesíteni tud.

F. G.: Hogy viszonyulnak a gyerekek az iskolához?

K. S.: Szeretnek iskolába járni. Egyrészt megszerettetik velük, másrészt korán bevonják őket az őket érintő döntésekbe. És nagyon figyelnek mindenre, bevett módszereik vannak pl. a konfliktusok kezelésére. Alapelvük, hogy mindenki jó valamiben. Igyekeznek tehát megtalálni azokat a területeket, ahol a diák sikerélményt szerezhet. A gyerekeket már kiskoruktól kezdve nagyfokú önállóságra nevelik. Klubokba, edzésekre vagy zeneórákra is maguk mennek, szülői felügyelet nélkül. Ehhez természetesen jó közbiztonságra is szükség van, és arra, hogy korán megtanítsák nekik, hogyan közlekedjenek. Tehát a felelősségérzetük is korán és sokoldalúan nevelődik.

F. G.: Te miben látod a finn oktatási rendszer legfőbb előnyét?

K. S.: A finn oktatás legfőbb célja, hogy használható tudást adjon a gyerekeknek. Hogy kiegyensúlyozott és boldog embereket neveljen, akik a társadalom hasznos, gondolkodó tagjaivá válhatnak, bármilyen körülmények közül is jöjjenek.

Az alapoktatás teljesen ingyenes, minden könyv, az étkezés, a távolabb lakó diákok iskolába jutása is adófizetői pénzből történik. Itt nem speciális cél, hanem alap az integrálás és az inkluzivitás. Az alternatív iskolák számára ugyanolyan kvótát biztosít az állam, mint az állami iskoláknak, mert ugyanazok a jogok illetik meg az oda járó gyerekeket is. És még egy nagyon fontos tény: itt a legjobbak mennek tanárnak. A pedagógus társadalmi megbecsültsége hatalmas. A fizetésük annyi, hogy nem kell magánórákat adniuk ahhoz, hogy el tudják tartani a családjukat. Az itteni kollégák rendkívül sokoldalúak, műveltek és bámulatos, hogyan kommunikálnak a diákokkal. Már kiskoruktól kezdve partnerként tekintenek rájuk. A finn oktatási rendszer tökéletesen tükrözi a társadalmi elvárásokat és konvenciókat. Ami miatt én személyesen nagyon szeretem Finnországot, az a társadalmi szakadék hiánya. Itt is vannak szegényebbek és gazdagabbak, de nem működnek olyan erős előítéletek egymással szemben, mint Magyarországon, és ebben döntő szerepe van az oktatásnak.

Sándor mesélt egy ismerőséről, aki finn férjével Waldorf-iskolába íratta Magyarországon a gyermekeit, hogy megkönnyítsék a visszatérésüket a finn rendszerbe. Úgy gondolták, a Waldorf-iskola megfelel ennek a célnak, mert sok tekintetben hasonlít a finnhez.

Ez a beszélgetés is megerősített abban, hogy tanároknak, diákoknak, szülőknek egyaránt nagy a felelőssége. Ahogy az oktatás rendszere tükrözi a társadalmi konvenciókat, úgy a leginspirálóbb forrása is lehet a társadalmi méretű változásoknak. De ehhez elengedhetetlenül szükséges, hogy biztosítva legyenek működésének feltételei: a megkülönböztetés nélküli pénzügyi biztonság, a társadalmilag megbecsült, autonóm, motivált tanárok és a bizalom egymás iránt.

Fürjes Gabriella

Pilis-tető

Most egy újabb kilátót szeretnék nektek ajánlani, mely viszonylag közel van és biztosan megér egy kis hegymászást. Ez a Pilis-tető (756 m), amely a Pilis-hegység legmagasabb, a Dunántúl második legmagasabb csúcsa.

Érdekessége, hogy a hegytetőn 1996-ig légvédelmi rakétabázis működött, ezért szigorúan lezárt területnek nyilvánították. A 70-es években építettek a csúcsra egy betongyűrűkből készült geodéziai mérőtornyot. Ezt átalakítva nyitották meg a Szent Özséb-kilátót 2014-ben. Természetesen

most már szabadon látogatható a környék. A rakétabázis betonbunkerei viszont megmaradtak egy korábbi kor mementójaként. Elemlámpával felszerelve érdemes őket egy kicsit közelebről is megvizsgálni.

A csúcstól több irányból is meg lehet közelíteni, vannak könnyebb és nehezebb útvonalak. Az én kedvencem az, amikor a piliszentkereszt-i temető mellől indulunk. Itt van egy kis parkoló, ahol bátran otthagyhathatjuk az autót. A zöld sáv jelzésen indulunk a Két-Bükkfa-nyereg irányába. Piliszentkeresztet alig elhagyva furcsa kis faházakat találunk, amely alatt régi kövek vannak. Ezek az egykori cisztercita apátság romjai, amelyből nem sok minden maradt.

Folytassuk utunkat tovább a zöld sáv jelzésen, amelyhez rövidesen a sárga+ is csatlakozik egy

Kirándulásajánló kisgyerekes családoknak

útkereszteződésig, ahol asztalok, padok és egy esőbeálló is található. Itt a piros+ utat válasszuk, amely egy szurdokvölgyben megy meredeken felfelé. Elérjük a csúcsra vezető aszfaltos utat, és azon menjünk tovább röviden.

Ezután következik a túra legszebb, legizgalmasabb része, ha letérünk az aszfaltútról újból a zöld sáv jelzésre. A Pilis-tető gerincével párhuzamosan haladva többször találunk kilátópontokat, ahonnan nagyszerű kilátás nyílik Pilisvörösvár, Piliscsév felé. Több kilátópont után érünk el egy tisztást, ahonnan a zöld háromszög jelzés egy rövid kaptatóval visz fel a csúcsra. A kilátó mellett találunk asztalokat és padokat, bár szép időben sokan pihennek itt, úgyhogy nem mindig lehet szabad helyet találni. A Kilátóból nagyszerű panoráma nyílik a Pilis-hegység csúcsaira, a pilisvörösvári medencére és távolról a Budai-hegység csúcsait is megfigyelhetjük. Télen gyakran előfordul az a jelenség, hogy míg a völgyet felhő takarja, addig a hegycsúcs a felhők fölött napsütésben fürdik. Ez mindig varázslatos élmény! Ezért érdemes olyankor is elindulni a Pilis-tetőre, amikor otthonról úgy tűnhet, hogy nincs jó idő.

Miután kipihentük, kigyönyörködtük magunkat, és egy kicsit a bunkereket is megnéztük, menjünk vissza a tisztásra a zöld háromszög jelzésen, ahonnan a zöld sávon továbbhaladva meredeken lefelé cikkcakkozunk. Elérünk egy kereszteződést, ahol a piros sáv jelzést választva jutunk vissza Piliszentkeresztre.

Bátran ajánlom ezt az útvonalat középtagozatos gyerekeknek, de akár kisiskolásoknak is.

Ha kevés az idő vagy nagy a sár, esetleg kerékpárral indulnánk, akkor egy másik lehetőség, hogy a dobogókői kereszteződésnél, a Két-Bükkfa-nyeregben parkolunk. Innen aszfaltos út vezet fel egészen a csúcsig. Ez az út le van zárva a közúti forgalom elől, tehát nyugodtan lehet rajta sétálni és biciklizni. Ezen az útvonalon viszont nincs meg a klasszikus erdőélmény.

Tehát hajrá, kalandra fel, irány a Pilis-tető! Akár télen, akár nyáron, biztos, hogy nem fogsz benne csalódn.

Lőrinczné Deák Eszter

Programajánló

Vígshínház: Tévedések vígjátéka

Surí Borisz ajánlja

Utazni mindenki szeret. De vajon mi történne, ha elutaznál egy szomszédos városba a mostohatestvéreddel, és rég elveszett ikertestvéreitek véletlenül pont ott laknának, és kicsit megkavarodna a városiak élete? Ha nem tudod beleképzelni magad ebbe a szinte képtelennek tűnő szituációba, akkor csak nézd meg Shakespeare vidám darabját, a Tévedések vígjátékát.

Az alaptörténet szerint egy család, apuka, anyuka, ikerfiaik, illetve egy örökbefogadott másik ikerpár, egy kis hajóval viharba keveredett, és hogy ne veszítsék el egymást, az árbcokhoz kötözték

magukat. Ám a hajó nem annyira bírta a sziklával való frontális ütközést, kettétört, és sajnálatos módon két különböző hajó mentette ki a család két részét, így tragikus módon mégis elszakadtak egymástól több tíz évre.

A poérok sokszor erőltetettek voltak, de azért lehetett jókat nevetni. A szereposztás kifejezetten tetszetős, nem beszélve a kreatív díszletépítésről. A darabot inkább azoknak ajánlom, akik bírják az olykor betegbb humort, noha azok számára is élvezetes lehet, akik kevésbé.

1

SUDOKU

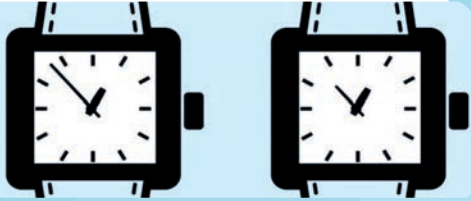
Palumby Misi rejtvénye

	9		3		4	6		2
3		4		1		5		
6	1				7		8	
		6		7				3
9		5	8		3	1		
	4		1	2			7	5
4			2	6				9
2		1			9			
	4				8	2	6	

2 Órák

György Kristóf feladványa

A két óra közül melyik lehet az igazi?

3 Obstsalat

Diese Wörter sind versteckt: Apfel, Birne, Orange, Banane, Erdbeere, Himbeere, Pfirsich, Pflaume, Tomate, Zitrone. Kannst du sie finden?

R	F	W	X	V	V	Q	V	D	J	G	O	U	T
B	P	T	S	N	B	A	N	A	N	E	M	O	E
W	X	E	I	U	P	U	S	G	Y	V	R	W	H
B	I	R	N	E	O	P	F	L	A	U	M	E	M
L	J	T	V	C	X	Q	F	R	S	Y	B	P	Q
F	P	F	I	R	S	I	C	H	H	T	B	Q	O
G	N	V	N	Q	Z	F	C	T	N	Y	W	Y	R
T	U	B	Z	I	T	R	O	N	E	Q	L	J	A
O	Y	M	Q	P	D	W	K	O	F	V	K	N	N
M	C	A	H	H	I	M	B	E	E	R	E	Z	G
A	W	P	T	J	K	N	G	P	G	P	N	K	E
T	W	F	Q	X	S	C	R	O	X	U	J	O	E
E	A	E	N	C	E	R	D	B	E	E	R	E	K
P	G	L	L	E	B	V	Q	J	X	C	G	L	E